UCHWAŁA NR XXXII/203/2020
RADY MIEJSKIEJ W OKONKU

z dnia 24 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na 2021 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) Rada Miejska w Okonku uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Okonek na 2021 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Okonka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

MIASTO I GMINA OKONEK

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
Sebastian Korzeniowski

Załącznik
do Uchwały Nr XXXII/203/2020
Rady Miejskiej w Okonku
z dnia 24 listopada 2020 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na 2021 rok

Okonek, listopad 2020 r.

Spis treści

Wstęp 3

Rozdział 1

Cel strategiczny Programu 4

Rozdział 2

Adresaci Programu 5

Rozdział 3

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych 6

Rozdział 4

Rynek alkoholowy 7

Rozdział 5

Zasoby umożliwiające realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w mieście i gminie Okonek 7

Rozdział 6

Współpraca przy realizacji Programu 8

Rozdział 7

Wspieranie procedury „Niebieskiej Karty" 8

Rozdział 8

Zadania i sposób ich realizacji 9

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. 9

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. 10

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo — wychowawczych i socjoterapeutycznych. 11

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. 12

V. Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym. 12

VI. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. 13

VII. Wspieranie działań zmierzających do reintegracji społecznej osób wykluczonych społecznie 13

Rozdział 9

Informacje finansowe 14

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na 2021 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

Zadaniem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania już istniejących problemów.

Zgodnie z treścią ustawy gminy obowiązane są do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Działania dostosowane są do potrzeb społeczności lokalnej i podejmowane są w oparciu o niżej wymienione akty prawne i opracowania:

- ✓ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 2277 ze zm.)
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
- ✓ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. 2016r. poz.1492),
- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Okonek na lata 2014-2020 przyjęta uchwałą Nr LVII/312/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 28 stycznia 2014r.,
- ✓ Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Okonek na lata 2021-2025,
- ✓ Diagnoza lokalnych problemów społecznych dla gminy Okonek na lata 2021-2025 opracowana przez Krokus Pracownia Szkoleniowa.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zobowiązuje organy samorządu terytorialnego do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu.

Zgodnie z zapisami art. 4^1 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, do których zaliczamy:

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, z uwzględnieniem ochrony przed przemocą w rodzinie.
3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych

i socjoterapeutycznych.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 [1] i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Profilaktyka jest świadomym działaniem, nastawionym na jednostki lub grupy społeczne, mającym na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią, jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Celem prowadzonej polityki antyalkoholowej jest przede wszystkim przeciwdziałanie oraz ograniczanie szkód powodowanych przez nadmierną konsumpcję alkoholu. Podstawowym zadaniem działalności profilaktycznej jest usuwanie przyczyn ujemnych zjawisk dotyczących alkoholizmu, stworzenia warunków prawidłowego funkcjonowania i rozwoju jednostek i grup społecznych.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Działania ujęte w programie realizowane będą w ramach współpracy lokalnych instytucji, organizacji, placówek i podmiotów.

Rozdział I
Cel strategiczny Programu

Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu ich spożywania.

Głównym celem jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także podniesienie świadomości szczególnie wśród dzieci i młodzieży na temat szkodliwości alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz innych zagrożeń społecznych.

1. **Główne cele realizacji programu:**

a) profilaktyka wśród dzieci i młodzieży oraz efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii,
b) podejmowane działań związanych z udzielaniem pomocy rodzinom, w których występują problemy wynikające z nadużywania alkoholu oraz problemy związane z występowaniem przemocy w rodzinie.

2. **Cele szczegółowe:**

a) promocja zdrowego stylu życia,
b) skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom,
c) racjonalna i efektywna profilaktyka problemowa,
d) profesjonalna pomoc terapeutyczno-profilaktyczna.

Cele operacyjne Programu

Cele operacyjne programu obejmują:

1) Zwiększenie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu dla życia rodzinnego i społecznego.
2) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia, w tym szkolenia dla sprzedawców.
3) Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
4) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu.
5) Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z problemem alkoholowym.
6) Upowszechnianie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych.
7) Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem alkoholowym.
8) Podejmowanie działań edukacyjnych adresowanych do rodziców, zmierzających do podniesienia kompetencji wychowawczych. rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
9) Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu, w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
10) Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii i utrzymywania abstynencji.

Rozdział 2
Adresaci Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych adresowany jest do społeczności miasta i gminy Okonek.

Z przeprowadzonej w 2020 roku diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla gminy Okonek na lata 2021-2025, problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków pojawia się na pierwszym miejscu wśród zagrożeń obserwowanych przez respondentów.

W maju i czerwcu 2020 roku przeprowadzono anonimowe badanie ankietowe wśród dorosłych mieszkańców gminy oraz uczniów klas 6 – 8 ze szkół podstawowych. Łącznie wzięło w nim udział 200 dorosłych respondentów oraz 115 uczniów.

Kwestionariusz ankiety dla dorosłych obejmował następujące zagadnienia:

– ocena skali problemów społecznych w gminie
– problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków
– przemoc w rodzinie.

W badaniu opinii dorosłych mieszkańców gminy wzięło udział 200, głównie były to kobiety (66%) aktywne zawodowo (90%). Ponad połowa ankietowanych była w wieku od 35 do 54 lat. Najmniej liczni byli przedstawiciele skrajnych grup wiekowych (18 – 24 rok życia oraz 65 i więcej lat). Jeśli chodzi o wykształcenie, to połowa respondentów miała wykształcenie wyższe, co czwarta osoba – średnie, zaś 20% - wykształcenie zasadnicze zawodowe. 70% młodzieży wychowuje się w rodzinach, gdzie oboje rodzice pracują. Co czwartą rodzinę

utrzymuje wyłącznie ojciec, a w przypadku 7 osób (6%) – jest to wyłącznie matka.
Jeśli chodzi o młodzież, wiek uczniów wahał się pomiędzy 12 a 16 rokiem życia. Łącznie ankietę uzupełniło 77 dziewcząt (67%) i 38 chłopców (33%). Najwięcej uzupełnionych ankiet pochodziło ze Szkoły Podstawowej w Okonku. Największy udział procentowy wśród wszystkich uczniów mają przedstawiciele klas 6 (42%), w dalszej kolejności są uczniowie z klas 8 (32%), a najmniej liczni są ankietowani w klas 7 (26%).
Mieszkańcy określali na skali od 1 do 5 ważność poszczególnych problemów społecznych w gminie. Za najistotniejsze wyzwania respondenci uznali przede wszystkim uzależnienie od alkoholu oraz komputera, przemoc w rodzinie, bezrobocie i zjawisko emigracji zarobkowej. W dalszej kolejności wymieniane są ubóstwo, uzależnienie od narkotyków oraz zanieczyszczenie środowiska naturalnego.
Problem uzależnienia od alkoholu jest wskazywany przez mieszkańców jako bardzo poważny. Potwierdzają to wyniki badania. 8 na 10 dorosłych mieszkańców zna kogoś, kto ma problem z nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych.
Połowa respondentów przyznaje, że w gminie są miejsca, gdzie niepełnoletnie osoby mogą kupić alkohol. Podobny odsetek – 56% uważa, że młodzież często lub czasami sięga po napoje alkoholowe. 1/3 dorosłych postrzega to zjawisko jako rzadkie. Przeciętny wiek inicjacji alkoholowej wśród respondentów to 17,8 lat. Odpowiedzi wahają się od 12 do 22 lat. Co czwarta osoba deklaruje, że swój pierwszy kontakt z alkoholem miała przed wejściem w dorosłość. Najczęściej było to piwo lub wino.
Problemem, obserwowanym przez 2/3 ankietowanych, jest prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu. Zdaniem połowy mieszkańców w gminie prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu ma miejsce czasami lub często. Co trzecia osoba określa zjawisko jako rzadkie, a co dziesiąta twierdzi, że nie ma ono miejsca w gminie. Aż 14% respondentów przyznaje się do prowadzenia samochodu po wypiciu alkoholu, a kolejne 10% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Problem ten wymaga intensywnych oddziaływań zarówno w zakresie kontroli stanu trzeźwości kierowców, jak i oddziaływań edukacyjnych i profilaktycznych.
Badani mają jednoznacznie ukształtowane przekonania dotyczące tego, że każda osoba może uzależnić się od środków psychoaktywnych, a w kolejnych latach spożycie alkoholu nie maleje. Ostatni wniosek jest zgodny z doniesieniami GUS i PARPA. Ankietowani w większości są świadomi, że etanol zawarty w piwie to ten sam związek chemiczny, który obecny jest w wódce i jest równie szkodliwy, jednak 18% wyraża przeciwną opinię, mogącą prowadzić do bagatelizowania problemu spożywania piwa przez młodzież czy wypijania znacznej ilości tego napoju przez dorosłe osoby.

Rozdział 3
Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się m.in. przez ograniczanie dostępności alkoholu. Detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży można prowadzić tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży (art. 18 ust. 1 u.w.t.).

Alkohol jest towarem legalnym, powodującym jednak istotne szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne. Większość ludzi spożywa alkohol w sposób rozsądny i umiarkowany. Jednak specyfika działania alkoholu powoduje, że część osób sięga po niego zbyt często, co powoduje wiele szkód oraz zagrożeń w życiu społecznym. Wielkość tych szkód jest związana z rozmiarem zjawiska nadużywania alkoholu oraz jakości systemu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz profilaktyki. Dlatego obrót napojami alkoholowymi objęty jest pewnymi prawnymi ograniczeniami, zarówno pod względem dostępu fizycznego (gęstość sprzedaży), jak i ekonomicznego (akcyza).

Według ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do napojów alkoholowych należą te, które zawierają alkohol etylowy w objętości powyżej 0,5% alkoholu.

Liczba zezwoleń z podziałem na procentową zawartość alkoholu przedstawia się następująco:

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona przez uchwałę rady gminy (stan na 31 grudnia 2019r.)
Do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal): 110
Do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia): 50

W 2020 roku na dzień 31.10.2020 r. obowiązuje **15** wydanych decyzji na spożycie alkoholu w miejscu sprzedaży, oraz **76** decyzji na spożycie alkoholu poza miejscem sprzedaży.

Rozdział 4
Rynek alkoholowy

Administracyjne i prawne ograniczenie dostępności alkoholu jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi ograniczania zakresu problemów alkoholowych. W Polsce zasadniczą rolę w formułowaniu strategii ograniczania dostępności fizycznej alkoholu, biorąc pod uwagę instrumenty regulacji prawnych, mają jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży, zwanego dalej "organem zezwalającym".

Wartość alkoholu sprzedanego w 2018 r. na terenie gminy Okonek na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych:

1) do 4,5 % - **3 156 475,94 zł**
2) od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa – **352 030,94 zł**
3) pow. 18 % - **2 107 145,09 zł**

Ogółem wartość sprzedanego alkoholu wyniósł - **5 615 651,97 zł.**

Wartość alkoholu sprzedanego w 2019 r. na terenie gminy Okonek na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych:

4) do 4,5 % - **3 736 333,91 zł**
5) od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa – **444 407,05 zł**
6) pow. 18 % - **2 602917,63 zł**

Ogółem wartość sprzedanego alkoholu wyniósł – **6 783 658,59 zł.**

Rozdział 5
Zasoby umożliwiające realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Okonek

Realizacja programu przez niżej wymienione podmioty winna odbywać się w ścisłej współpracy, przy zachowaniu zasady, że poszczególne zadania realizuje podmiot najbardziej kompetentny w danym zakresie.

Do zasobów instytucjonalnych i organizacyjnych umożliwiających realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Okonek należą m. in:

1. Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
4. Przedszkola,
5. Szkoły podstawowe,
6. Komisariat policji w Okonku,
7. Parafie rzymsko – katolickie,
8. Służba zdrowia,
9. Ochotnicze straże pożarne,
10. Radni, sołtysi,
11. Okoneckie Centrum Kultury,
12. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Osób Uzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie,
    - pełniący dyżur psycholog
    - pełniący dyżur specjalista psychoterapii uzależnień,
13. Ruch samopomocowy AA „Nadzieja", AL – Anon,
14. Przedsiębiorcy,
15. Organizacje pozarządowe.

Rozdział 6
Współpraca przy realizacji Programu

Dla sprawnego i skutecznego działania w ramach realizacji zadań wynikających z programu, konieczna jest współpraca z organizacjami i podmiotami, z jednej strony specjalizującymi się w profilaktyce uzależnień i działaniach pomocowych, a z drugiej, zorientowanych w sytuacji lokalnych potrzeb, możliwości i specyfiki problemów. W realizacji Programu gmina współpracuje m. in. z:

1) Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie,
2) Instytutem Psychologii Zdrowia w Warszawie
3) Stowarzyszeniem „Niebieska Linia" w Warszawie,
4) Sądem Rejonowym w Złotowie.

Rozdział 7
Wspieranie procedury „Niebieskie Karty"

Wiele rodzin z problemem alkoholowym jest dotkniętych przemocą domową. Wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie regulacje prawne w istotny sposób wpłynęły na realizację zadań służących ochronie rodzin przed przemocą i uzupełniły ofertę dla członków tych rodzin tworzoną w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

W celu zapobiegania przemocy w rodzinie, która niejednokrotnie jest skutkiem problemów alkoholowych i przyczyną dysfunkcji rodziny prowadzącą do wielu tragedii życiowych - Zarządzeniem Nr 3/2017 Burmistrza Okonka z dnia 18 stycznia 2017 r. powołany został Zespół Interdyscyplinarny Gminy Okonek ds. Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie.

Głównym zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań służb, jednostek organizacyjnych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie angażowanych w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty".

Rozdział 8
Zadania i sposób ich realizacji

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) z Polsce jest około 900 tysięcy osób uzależnionych. Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym, którego podstawowym objawem jest koncentracja na spożywaniu tej używki i ciągła lub wciąż nawracająca potrzeba picia.

Ustalenie takiego rozpoznania wymaga wnikliwej analizy objawów. Większość uzależnionych bagatelizuje problem, próbując uzasadnić i zracjonalizować swoje picie. Osoby te jako przyczynę zwykle podają nadmierny stres i konieczność „zrelaksowania się", zmęczenie, napięcia w relacjach z otoczeniem, pragnienie dodania sobie odwagi, czy w końcu bezsenność. Uzależnieni od alkoholu często wskazują inne osoby pijące więcej lub częściej, jako te, które mają rzeczywisty problem alkoholowy („to oni, nie ja"). Obraz osoby uzależnionej od alkoholu – jako niepracującej, zaniedbanej higienicznie, pijącej codziennie, będącej nieustannie pod wpływem tej używki, nierzadko bezdomnej – jest w ich przekonaniu jedynym możliwym wzorem typowego „alkoholika". Dlatego niespełnianie takich kryteriów wyklucza według wielu uzależnionych istnienie problemu z alkoholem. Rzeczywistość wskazuje jednak, że mimo problemowego picia, wiele osób może długo zachowywać pozory prawidłowego funkcjonowania, utrzymywać pracę, relacje towarzyskie, pozostawać w związkach. Fakt uzależnienia doprowadza jednak nieuchronnie do destrukcji kolejnych aspektów życia. Picie zastępuje stopniowo inne potrzeby i staje się jedynym celem życia.

W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatrzy, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Zalecane jest, aby pacjenci otrzymywali pełną kompleksową ofertę leczenia, jak również uczestniczyli w procesie wspierania abstynencji i trzeźwienia.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarnego i całodobowego oraz ambulatoryjnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Zalecane jest, aby – poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia – osoby uzależnione angażowały się również w ofertę ruchów samopomocowych, przede wszystkim, aby systematycznie uczestniczyły w mityngach Anonimowych Alkoholików (AA) oraz w zajęciach organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie.

Rekomendowane działania w ramach programu:

1) Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie.
2) Udzielanie mieszkańcom informacji o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia osób uzależnionych oraz udzielanie w tym zakresie stosownego wsparcia.
3) Motywowanie osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie do zmiany wzorca picia.

4) Funkcjonowanie „Telefonu Zaufania" dla osób uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy - nr tel. 67 266 90 45 (poniedziałek od godz. 18°° do 20°°).
5) Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu możliwości korzystania z terapii odwykowej, systematycznego udziału w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez specjalistów psychoterapii uzależnień.
6) Finansowanie zadań pomocy świadczonej uzależnionym po podstawowym programie terapii (zajęcia wspierające, motywujące i podtrzymujące abstynencję) w ramach umów zleceń dla certyfikowanych specjalistów, psychologa.
7) Poprawa warunków i modernizacja bazy lokalowej w miarę posiadanych środków finansowych.
8) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy, instytucji i organizacji.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Ważnym zadaniem osób pomagających jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej i zaoferowanie pomocy zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom. Istotne z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny. Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z choroby alkoholowej sprawiają, iż dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich. Pomoc musi nadejść z zewnątrz. W związku z tym bardzo ważnym zadaniem jest udzielenie pomocy poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne, aby uchronić ich przed niebezpieczeństwem i ryzykiem uzależnienia od alkoholu.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1) Dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych kolonii, półkolonii, obozów dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych.
2) Wspieranie i koordynowanie spotkań środowiskowych poświęconych przemocy w rodzinie przy współpracy policji, pedagoga szkolnego, lekarza, pracownika socjalnego i innych osób oraz instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy domowej.
3) Organizowanie i finansowanie lokalnych narad, seminariów, konferencji, szkoleń specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy.
4) Kontynuowanie działań poprzez dostarczanie wiedzy na temat FAS (Alkoholowego Zespołu Płodowego) psychologom, pedagogom, katechetom, pielęgniarkom oraz innym, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
5) Prowadzenie przez Miejsko - Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedur zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego (pokrycie kosztów postępowania, kosztów badania przez biegłych osoby, której postępowanie dotyczy).
6) Współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie , m.in. z kuratorami sadowymi.
7) Wspieranie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w następujących działaniach:
    - badania lokalne i ekspertyzy na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie,
    - podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
    - praca z ofiarami przemocy domowej,
    - udzielanie porad w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy.

8) Zbieranie informacji o rodzinach z problemem alkoholowym, zapraszanie na rozmowę, motywowanie do podjęcia leczenia, wspieranie procedury „Niebieska Karta" w przypadku przemocy domowej zgodnie z Rekomendacjami PARPA, pomoc prawna.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo — wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Jak wynika z przeprowadzonej w 2020 roku Diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla gminy Okonek na lata 2021-2025 – w naszej gminie mieszkańcy w pytaniach dotyczących przekonań na temat alkoholu mają różnorodne rozkłady odpowiedzi.

Od 21 do 35% stanowią osoby niezdecydowane, bez sprecyzowanej opinii, które mogą być bardzo podatne na wpływy rówieśników czy starszych kolegów. 2/3 uczniów dostrzega szkodliwość spożywania alkoholu. Tylko połowa badanych jednoznacznie opowiada się przeciwko możliwości legalnego spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Co trzeci ankietowany uważa, że w okolicy są sklepy, które sprzedają napoje alkoholowe osobom niepełnoletnim i nie stanowi to większego problemu. Konieczne jest tutaj wzmocnienie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie kontroli punktów sprzedaży alkoholu i realizacji zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz prowadzenia szkoleń dla sprzedawców o ich prawach i obowiązkach oraz odpowiedzialności. Zaledwie 16% ankietowanych pozytywnie ocenia szkolne akcje profilaktyczne związane ze spożywaniem alkoholu przez nastolatków, a połowa uczniów podchodzi do nich krytycznie.

Przyczyny spożywania alkoholu przez młodzież:
- wyluzowanie, lepsza zabawa 49%
- zaimponowanie innym 70%
- zabicie nudy 14%
- towarzystwo 34%
- zapomnienie o kłopotach rodzinnych 42%
- zapomnienie o kłopotach szkolnych 32%
- inne powody 3%

Sposoby zdobycia alkoholu przez młodzież w gminie:
- samodzielny zakup 22%
- zakup przez rodziców 55%
- zakup przez starszych kolegów 36%
- podkradanie z domu 75%
- zakup przez obcych ludzi w okolicy sklepu 8%

Jak pokazują badania, wsparcie rodziców udzielane dzieciom przy jednoczesnej kontroli ich zachowań jest jednym z najbardziej skutecznych czynników zapobiegających sięganiu przez młodzież po alkohol.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1) Włączenie zagadnień wychowania w trzeźwości do szkolnych programów profilaktyki w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie gminy.
2) Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach na rzecz promowania zdrowego stylu

życia (np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł", „Postaw na rodzinę", „Ciąża bez alkoholu", „Wakacje bez alkoholu", „Przeciw pijanym kierowcom", „Narkotyki Kradną Życie itp.).

3) Inicjowanie i organizowanie imprez sportowych, wędkarskich, rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych promujących zdrowy styl życia.
4) Organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, programów edukacyjno – profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz rodziców.
5) Realizacja pozalekcyjnych programów opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci w wieku szkolnym w ramach środowiskowych grup wsparcia, prowadzonych przez pedagogów, koordynowanych przez MGOPS (z wykorzystaniem bazy lokalowej świetlic wiejskich i lokali świetlicowych na terenie miasta).
6) Stała systematyczna współpraca z rodziną dziecka.
7) Współorganizowanie imprez okolicznościowych np.: wspólna Wigilia, Dzień Matki, Ojca, Dzień Dziecka, które są okazją do spotkania rodziców, rodzeństwa, władz samorządowych oraz osób zaprzyjaźnionych.
8) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno – profilaktycznych dla szkół, instytucji, parafii, organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i osób dorosłych.
9) Organizowanie i finansowanie szkoleń skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i wizyt profilaktycznych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych, przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia – Program Odpowiedzialnej Sprzedaży.
10) Współorganizowanie i dofinansowanie imprez sportowo – rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia i właściwe wzorce rodzinne, patriotyczne i społeczne.
11) Zakup pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć rozwijających talenty dzieci i młodzieży.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działalność instytucji, stowarzyszeń i osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych ukierunkowana jest na wspieranie abstynencji i trzeźwienia, pomocy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, nawiązywaniu kontaktu z osobami uzależnionymi, motywowaniu do leczenia odwykowego.
Wspomaganie działalności w ramach programu przybierać będzie następujące formy:

1) Wspieranie i wspomaganie ruchów samopomocowych szczególnie AA, Al. – Anon,
2) Wspieranie środowisk wiejskich poprzez dofinansowanie imprez rodzinnych.
3) Dofinansowanie instytucji, szkół prowadzących różnorodną formę zajęć profilaktycznych.
4) Wspieranie instytucji realizujących działania profilaktyczno – edukacyjne w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Pisemne wnioski o dofinansowanie działalności w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi do programu na rok przyszły należy składać w terminie do dnia **30 października 2021 r.**

V. Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Przeciwdziałanie nietrzeźwości na drogach należy do katalogu zadań, które uwzględnia

się w ramach gminnego programu, poprzez współpracę organizacyjną wielu podmiotów.

Prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu, to wciąż bardzo poważne zagrożenie na drogach. W związku z tragicznymi wypadkami w ostatnim czasie mającymi miejsce na terenie naszego kraju, nasilają się działania, które mają zapobiec niebezpiecznemu zjawisku, jakim jest prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu.

Zmasowane działania dają nadzieję na odpowiednią reakcję społeczną i zmniejszenie liczby ofiar wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców.

Wspomaganie działalności w ramach programu w tym obszarze to m.in.:

1) Współpraca z Komisariatem Policji w Okonku,
2) Prowadzenie kampanii społecznej z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych.

VI. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zabrania sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.

Ustawa zabrania również reklamy i promocji napojów alkoholowych. Złamanie tych zakazów rodzi określone skutki prawne. Oznacza to, że w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1) Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do przedsiębiorców i sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
2) Prowadzenie postępowań administracyjnych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie.

VII. Wspieranie działań zmierzających do reintegracji społecznej osób wykluczonych społecznie.

Proces wykluczenia społecznego jest zjawiskiem wpływającym destrukcyjnie na sytuację osób i rodzin, powodującym ich funkcjonowanie na marginesie życia społecznego. Aby temu zapobiec konieczne jest podejmowanie działań wspierających ich reintegrację w pierwszej kolejności społeczną, a następnie zawodową.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1) Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
2) Badanie sytuacji osób pozostających bez pracy w związku z uzależnieniem od alkoholu, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych.
3) Wspieranie działalności grup samopomocowych np. AA „Nadzieja", Al-Anon, DDA, stanowiących znaczące oparcie społeczne osób w procesie trzeźwienia.

Rozdział 9
Informacje finansowe

1) Środki finansowe, które otrzymują samorządy gminne za korzystanie przez podmioty gospodarcze z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, powinny w całości zostać wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii zgodnie z art. 18^2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2) Środki finansowe pochodzące z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a niewykorzystane w danym roku na realizację programów przechodzą do wykorzystania w roku następnym.

3) Środki zaplanowane na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Okonek na 2021 rok, określone są w uchwale budżetowej Gminy Okonek na 2021 rok.

4) Program, o którym mowa w §l uchwały realizowany będzie przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku w zakresie obsługi finansowej i merytorycznej oraz Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku przy współpracy wyspecjalizowanych w realizacji programów profilaktycznych instytucji organizacji.

5) Członkowie Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji każdorazowo w wysokości 10 % najniższego wynagrodzenia za pracę z wyjątkiem sekretarza Komisji, który otrzymuje wynagrodzenie 20% najniższego wynagrodzenia za pracę.

6) Osoby wchodzące w skład Komisji korzystają z delegacji w celu odbycia podróży służbowej na zasadach jak pracownicy. Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Okonku na pisemny wniosek Przewodniczącego Komisji wystawia delegacje dla członków Komisji w celu odbycia podróży służbowej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Sebastian Korzeniowski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) stanowi, że: "Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy".

Powyższy zapis doprecyzowany jest w art. 4^1 ust. 1 ww. ustawy, w którym wyszczególniono zadania, jakie powinna realizować gmina w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań tych należą:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4) uchylony;
5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Natomiast art. 4^1 ust. 2 ustawy nakłada na radę gminy obowiązek uchwalania corocznie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Mając powyższe na uwadze podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ OKONKA

Andrzej Jasiłek

Wyniki głosowania:

Uchwała Nr XXXII/203/2020 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na 2021 rok.

L.p.	Nazwisko i imię radnego	Głosy za	Głosy przeciw	Głosy wstrzymujące
1.	Grzegorczyk Maria	X		
2.	Karaś Agnieszka	X		
3.	Pancerna-Kempska Anna	X		
4.	Miałszygrosz Tomasz	X		
5.	Kwiatkowski Zbigniew	X		
6.	Koczela Jan	X		
7.	Przybylski Ryszard	X		
8.	Choroszewski Włodzimierz	X		
9.	Berczyński Henryk	X		
10.	Stępniak Jolanta	X		
11.	Miszta Maria	X		
12.	Świderski Paweł	X		
13.	Bobrzyński Sławomir	—	—	—
14.	Głowacki Bartłomiej	X		
15.	Korzeniowski Sebastian	X		

Głosy za - ...14...

Głosy przeciw -...0...

Głosy wstrzymujące - ...0...

Uchwała została podjęta ...jednogłośnie...

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
Sebastian Korzeniowski